

Nasš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsak petek, ako je ta dan praznik pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrt leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v. Pošilja se tudi „Slov. Gospodinja“ posebej.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo tristopna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1., 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Jugoslovanska ideja in Slovenci. — Enqueta o slovenskem gledališču v Ljubljani. — Avstrija in Ogrska. — Politični pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Kandidatje koroških Slovencev. Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti. — Mrtva sezona. — Gospodarstvo: O slovenski industriji. Podlistek: Maščevalec.

Jugoslovanska ideja in Slovenci.

Dr. H. Tuma — Gorica.

(Dalje.)

I.

Čimbolj opazujemo položaj Slovencev z geografskega stališča, tim lepši in znamenitejši se nam zdi. Slovenci zavzemljemo gorsko planoto, ki se dviga iz furlanske ravnine proti zapadu, iz posavske ravnine proti vztoku, iz dravske ravnine proti severu in morju na jug, kot prava prirodna trdnjava. Po dolinah Drave, Save in Soče smo zvezani Slovenci na eni strani z Balkanom, a na drugi strani z Italijo. Slovenija ima v svojih lukah Reka in Trst najvažnejši mesti za uvoz in izvoz v Sredozemsko morje in na Iztok. Planota, na kateri živimo Slovenci, se vleče preko hrvaškega Primorja pa do Hercegovine in do Črne gore ter dela neke vrste jugoslovanski klin, udarjen med Magjare, Nemce in Italijane. In ta skupina je ohranila svojo narodno individualnost popolnoma čvrsto.

Res je — in prav zato se sklepa napačno o neživljenski moči slovenskega naroda — da smo Slovenci nekaj zavzemali vse podonavsko kraje od Karpatov do Adrije, globoko na zapad in na sever v Alpe. Res je tudi to, da smo Slovenci izginili na Moravskem, Slovaškem, Ogrskem, v Alpah, v Furlaniji in na Hrvaškem in da smo danes omejeni na prej označeno gorsko planoto med Dravo in Adrijo.

Maščevalec.

Nikoli ne pozabim onega starega molčega moža, ki me je spremljal na Gradišče, da mi pokaže prastare grobove. Še bolj kot njegovo obličje, ki se je zdelo vdolbeno v trdi granit, je bila njegova čudovita zgodba, ki je živela v mojem spominu. Če zaprem oči, se mi zdi, da ga vidim pred seboj: koščeni, rjav kot tobak in suh kot star klen. Kot sivo-beli kosmiči mu je visela brada ob obrazu, kot bi bile plasti suhega mahu. Njegove probkaste ustnice se niso zganile nikdar, in nobena beseda ni izdajala, da bi ga moglo kaj na svetu motiti v njegovi ravnodušnosti.

Ko je besnela meščanska vojna, je bil voditelj upornikov, in vse se ga je balo. Vsakemu svojih pet sinov je dal puško v roke in se odpravil z njimi v gore, v malo dnevih je imel močno tolpo zbrano okrog sebe.

Kadar je izgubil v bitkah kaj svojih ljudi, je izročil komando svojemu najstarejšemu sinu Jožetu, sam pa je krenil v gorske vasi nabirat novih upornikov. Vrnil se je vselej z novimi močmi, z mladimi, neotesanimi korenjaki, ki so šli za njim, nekateri radi, druge pa je z grož-

A pogledati moramo nazaj v zgodovino in poiskati vzroke, vsled katerih smo se Slovenci morali omejiti na današnje tesne meje. Biološki proces pri rojstvu plemen in rodov je povsod enak.

Ves napredek in razvoj poedincev, rodov, plemen in narodov izhaja iz biološkega aksioma diferenciacije in integracije. Kot se razvija najnižji življenski organizem, stanica, kakor poskuša vsrkati vase vse, kar jej je pristopno iz okolice, da raste in da radi množenja razpada na nove, enake stanice, a te zopet rastejo na enak način in se ločijo in množijo, isto velja za razvoj poedincev. Vsak poedinec jemlje in skuša dobiti kolikor mogoče iz okolice, vsled česar nastopi diferenciacija poedincev, razlika moči in odvisnost enega od drugega. Vsak stvor teži po svoji moči, da se razvija zase, a slabiji mora služiti močnejemu. In s tem, da se naslanja poedinec na drugega, služeč moči in razvoju njegovemu, je nastopila tudi prva integracija, ki je našla svoj izraz v rodu s svojim starešino, vodjo. Kakor se je razširil poedinec na škodo drugega in podredil sebi celo število poedincev, tako se je nabral rod poleg rodu, vsi so služili premoči enega ter se združili v pleme, a pleme do plemena je ustvarilo narod. Čimbolj je delal poedinec, timbolj se je razvijal, večjo moč je zadobil in več drugih poedincev je podredil sebi, ki so manj delali in vsled tega prišli do manje moči. Isto velja za rod in pleme. Vsled tega nastopajo v zgodovini človeštva najprej ona plemena, ki so prodirala, ker so dobila večjo moč v tršem boju s narodo. Čimbolj so se bojevala s narodo, z divjimi zvermi, s klimo, timbolj so se dvigala nad plemena, ki so mirneje uživala plodove narode. Razbojniške čete so bile one, ki so imele najprej oblast.

S tega stališča se moramo ozreti tudi na položaj Slovencev v davni preteklosti. Živeli so

njami prisilil k temu. Na onih izletih, če se je skrivaj kot volk plazil po votlinah in skalnih stezah, da se ne bo srečal z žandarji, je obiskal navadno tudi svoj dom, stari mlin, da pogleda k svoji ženi in k svojim unukom in se prepriča, če se kamni še vrtijo in meljejo žito.

Ko je nekega poletnega večera zopet vstopil v mlin, je našel vse v največem razdejanju. Privezana na grčavo brajdo je stala mlinarica in klicala zaman svoje vnuke, ki so zbežali v vas. Priklenjeni pes je ležal krvavega gobca na tleh in žalostno tulil, hišne duri so bile vsled udarcev s puškinim kopitom razbite. Moka in žito je ležalo raztreseno okoli in tisto malo, kar je bilo lesenega pohištva, je bilo polomljeno. Dolgo je gledal ustaški vodja to žalostno sliko, ne da bi spregovoril besedo; pregledal in prečenil je vso škodo, potem je vprašal svojo ženo z zamolklim, mirnim glasom:

„Kedaj pa so prišli žandarji? Koliko jih je pa bilo? In kaj so ti rekli?“

Mlinarica je glasno jokala in mesto odgovora je začela kričati na one strašne ljudi, ki so ji vse razdejali in spravili v nesrečo uboge ljudi, ki nikomur niso storili nič žalega.

Stari mož jo je pustil, da se izgovori, in jo je gledal mirno z nezaupljivimi očmi. „Takšna

v plodni podunavski ravnini stoletja kot poljedelci in pastirji, in zato so morali postati plen bojevitih čet, ki so prišle s severa in vzhoda v njihove dežele. In pri večih slovenskih plemenih so se razvile velike bojne čete, pripovedke o vodjih Čehu in Lehu, o Hrvatih, Srbih in Bolgarih so samo dokaz, da so maloštevilne, ali bojevite čete si vedno podvrgele velike množice plemen, ki niso bila primorana, da žive z orožjem v roki. Tako je zasedla bojna četa Čehov Moravsko in Slovaško, tako je bojna četa Hrvatov in Srbov zasedla Posavje, bojna četa Bolgarov dežele na vzhodu Donave in Magjari sedanjo donavsko nižino. Tako so zasedle bojne germanske čete romansko državo, a Varjagi so ustanovili rusko državo. Vse te bojne čete so ustanovile države, v katerih so se prelile s prvotnim prebivalstvom v eno celino, ko se je izvršila integracija na višjo stopinjo, ko so sprejele po istem biološkem načelu vase vse moči, ki so jim bile dostopne in ko so asimilovale poedine elemente v eno telo. Po tej integraciji je morala priti druga diferenciacija, ki je nastopila v najnoveji zgodovini, t. j. diferenciacija po narodih. Zgodovina do konca 18. stoletja je diferenciacija in integracija poedincev po slojih in razredih, in njihov vrhunec je v kraljih in carjih, po katerih je prišlo do integracije, a s francosko revolucijo in s propadanjem društvenih razredov in slojev je nastopila viša diferenciacija po narodih, ki so danes končali z asimilacijo iz soseščine.

Slovenci so kot ostanek starodavnega poljedelskega in pastirskega plemena tako izgubili prirodnim biološkim potom svoje dele med močnimi bojevitimi sosedi v onem času, ko še ni bilo narodnostnega vprašanja, nego je odločevala samo premoč poedince, rodu, plemena in sloja nad drugim. Slovence moramo torej vzeti,

prokleta baba kot ti me ne bo goljufala!“ je zaklical slednjič. „Ti si jim povedala, kje se naši ljudje!“

„Ali mož,“ je zaihtela, „pomisli vendar, kako so me zvezali ti rabelji! Prav kot našega gospoda Jezusa Kristusa!“

Vstaški poglavar je zavihtel besno svojo puško.

„Odgovori mi, kaj si dejala?“ je kričal.

„Ali, moj Bog, kaj bi...“ je jecljala in se ustavila, ker so prestrašila temne gube nad očmi starčevimi. Rekel ni besede več, stopil je k njej in potegnil svoj dolgi nož iz nožnice. Namestu pa da bi jo umoril, kot je pričakovala, je prerezal njene vezi. Potem jo je stresel za rame in ji velel, naj mu sledi.

Mlinarica ni nehala vzdihovati: „Ah, sinovi, zakaj se nisem dala raje sežgati, kakor da sem vas izdala. Vi ste kot solnev, kot orli, jaz pa že stojim z eno nogo v grobu. Tisoč let bi morala hoditi po božjih potih, da mi Bog odpusti.“

Grabila je v divjem obupu po sivih laseh in šla z njim. Kadar se je hotela ustaviti ali zavila z gorske staze, jo je sunil mož s puškinim kopitom naprej, ali ne jezno in neusmiljeno, temveč prav tako, kakor če bi gnal krotko kravo

ako proučujemo njihovo življensko moč kot narodnosti, v zgodovini šele od onega časa, ko je postala živa narodnostna ideja, t. j. od tedaj, ko se je pojavila diferencijacija človeštva po narodih. Ako vzamemo Slovence od tedaj dalje, nismo izgubili takorekoč niti stopinje svojega ozemlja in razvili smo se na svoji zemlji socialno in ekonomski z brzim korakom, kar zasluži občudovanje. Mi nismo izgubili več, niti dobili manj od svojih sosedov Hrvatov, ali od češkega plemena in od plemena italijanskega.

Narodna meja Slovencev na severu, izhodu in zapadu in jugu je ista, kot je bila pred sto leti in dr. Tresić ni niti pogledal v statistiko, ko je trdil, da smo Slovenci narod, ki umira. Slovensko slovstvo se je razvilo v kratki dobi enega stoletja samostalno in močno v enaki meri kot pri drugih narodih. Za temelj svoji sodbi ne smemo vzeti količine, temveč kakovost in koliko samoniklega daje vsak narod, v koliko se je torej razvila diferencijacija. V biološki moči diferencijacije moramo iskati tudi vzroka, zakaj se Slovenci nismo združili v ilirski dobi s Hrvati in Srbi, zakaj se Slovaki niso združili s Čehi. Šlo se je za eksistenco dotičnih narodnostnih individualnosti. Da so se Slovenci in Slovaki razvijali kot taki, je samo proces diferencijacije in z njo rešitev od tuje premoči. A sedaj, ko je diferencijacija izvršena, nastopa vprašanje ekonomskega, socialnega in kulturnega združenja s sorodnimi plemeni, ki imajo vse predpogoje za višji organizem.

Sedaj torej pride za Slovence, Hrvate, Srbe in Bolgare biološkim potom vprašanje, njihovega zjedinenja v višji organizem Jugoslovanstva. Tu smo Slovenci popolnoma diferencirani, samostalen individuum, ki ima odločevati toliko kot Hrvati, Srbi ali Bolgari, in mi smo v vprašanju integracije neobhodno potreben, ako tudi ne odločujoč organ. Slovenci moramo gledati v Jugoslovanstvu celoto in zato se mora tudi nas v prvi vrsti vprašati, kako pridemo do združenja in do zjedinenja s sosednimi slovanskimi plemeni, in kako se skupaj z njimi ustavimo najmočnejši narodnostni skupini, ki preti požreti vse manjše narodne skupine okoli sebe. Popolnoma samostalni se moramo čutiti Slovenci tudi v vprašanju sporazuma z Italijani.

V svesti si svojega položaja in svojega močnega razvoja moramo Slovenci zaene z jugoslovanskimi plemeni odgovoriti na vprašanje, kako uravnamo svoje razmerje z Italijani in Magjari v skupni namen, da se ubranimo germanskega navala. Snovanje Velike Hrvatske, ako pogledamo na prej razviti biološki princip, je samo gola in prazna sanjarija in ne more spremeniti dejanskega neodvisnega položaja Slovencev. Brez nas Slovencev se ne da rešiti vprašanje zblizanja Hrvatov z Italijani, niti vprašanje zblizanja Hrvatov z Magjari.

pred seboj. In molče sta hodila dalje, memo zelenih, dehtečih travnikov, nad katerimi se je nižalo avgustovo solnce v krvavem, škrlatnem žaru, memo sivih pečin in ob robu strmih prepadov, kjer so stali preprosti črni križi z žalostnim slovesom, dokler se ni slednjič ustavil starec na križpotju, kjer je bilo postavljeno Mater božji na čast leseno znamenje.

Splezal je na visoko skalo in se oziral oprezno na vse strani. Šele ko se mu je zdelo varno vse naokoli, je nasul premišljeno svežega smodnika v svojo puško; potem je položil nov kremen pod petelina in se počasi kot star kristjan prekrizal.

„Izabela, poklekni pod podobo naše prečiste device,“ je zapovedal svoji ženi.

Slušala ga je trepetaje.

„Izroči Bogu svojo dušo!“

„Ne umori me,“ ga je prosila. „Počakaj vsaj toliko, da izveš, ako so postrelili žandarji angele mojega srca.“

Ustaški poglavar je potegnil samo z roko čez oči, vzela izza pasa rožni venec s črnimi, robatimi, lesenimi biseri in ga dal svoji ženi, ki ga je vzela z vzdihom.

„Naš gospod škof ga je blagoslovil,“ je rekel, „in ga obdal z odpustki za zadnje uro.“

Enqueta o slovenskem gledališču v Ljubljani.

II.

Iz krogov slovenskega meščanstva:

Naše gledališče je umetna cvetka. Pevci in boljši igralci so do malega tuji, ki se priuče našemu jeziku le s trudom in zvečine za oder. O operah ne govorim, kajti pri operah je glavno glasba, in če je ta glasba italijanska, potem nam je dosti sorodna. Tudi se mora ravno nekaterim tujim pevcem-solistom priznati, da so se v teku let popolnoma dobro naučili slovenščine.

Na tem mestu moramo tudi pohvaliti operni zbor, ki je — če slučajno v nedeljo malce ne distonira — res izvrsten in kos svoji nalogi. In kar je glavno: pri zboru so same domače, slovenske moči. O kostumih pa ne govorim. Dokler ni denarja, seveda tudi ni kostumov!

Torej summa summarum: z opero smo lahko zadovoljni.

Drama pa je potrebna korenite reforme.

Pri dramatičnem pomanjkanju domačih dobrih igralcev uprav kolosalno. Seveda je tudi temu pomanjkanju vzrok slabo financiranje našega gledališča.

Hvalevredno je, da je intendantka sklenila otvoriti takoj po končani sezoni — dramatično šolo. Dobra dramatična šola je „conditio sine qua non“ za razvoj naše dramatike. Artističko vodstvo se naj poveri režiserjem, v jezikovnem oziru pa je nujno potrebna pomoč intendance same, oziroma drugih odbornikov „dramatičnega društva.“

Še le, kadar bomo imeli dobrih domačih igralcev — na izberu, potem bo gledališče res slovensko.

Naj bo igralec še tako dober, če ne zna pravilno izgovarjati slovenskih samoglasnikov, potem se lahko prigodi, da najresnejša scena — komično vpliva.

Pri presojanju finančnega vprašanja se mi zdi najprej potrebno povdariti, da smo si Slovenci sedaj že vendar enkrat vzgojili takozvano „gledališko občinstvo“, ki napolni gledališče tudi šestkrat zaporedoma, če se igrajo igre, ki ne nasprotujejo naravnosti njegovemu ukusu. Da, še več: dosegli smo tudi že, da ima intendant nekakšno svobodo v sestavljanju repertoarja in mu ni treba vselej, kedar hoče napolniti blagajno, uprizoriti igro à la „Pot okoli sveta.“ Občinstvo je dovezetno tudi za boljše igre in se je navadilo, da ne sliši več krakovskega žargona z odra. To nas navdaja z najboljšim upanjem.

Zdi se nam, da je prišel moment, ko lahko zagospodarimo sami v de-

Potem je začel sam hladno in mrmraje moliti rožni venec. Ko je končal, je zopet pazno pogledal na vse strani.

Žena se je pomirila in po čestitljivih gubah njenega obraza so se začele raztakati solze, ki so ji tekale po obrazu. V njenih trepetajočih rokah je rožljaj rožni venec. Molila je goreče in se večkrat dotaknila s čelom mokrih tal.

„Ali si pripravljena?“ je rekel starec.

Sklenila je ponižno roki:

„Naj se zgodi Tvoja volja, moj gospod Jezus Kristus!“

Ko je pa videla, kako je strašni starec dvignil puško in mirno začel meriti, se je kričaje vzdignila in stekla z odprtimi rokami proti njemu.

„Za Kristusove rane, ne ubij me! Usmili se me zaradi duš mojih otrok!“

Tedaj je počil strel in s prestreljenim čelom se je zgrudila k njegovim nogam.

Mirno je pobral okrvavljeni rožni venec in pobožno poljubil kovinski križec. Potem je naglo vrgel puško na rame in zbežal po gorski stezi. Na bližnjem griču je opazil bajonete žandarjev, ki so postrelili njegovo četo in njegove sinove.

E. p. U.-S.

želnem gledališču. To naj bi imeli poklicani faktorji vedno pred očmi. Nemci si bodo itak v kratkem postavili svoje gledališče, in mi jim bomo želeli: Srečno pot. Čim prej pa se to zgodi, tem bolje za nas. Na ta način si osvojimo slovensko občinstvo popolnoma (kajti hoja v nemško gledališče bo potem istovetna s hojo v kazino) — in morda se nam tudi posreči, da z dobrimi opernimi predstavami pridobimo del nemškega občinstva.

Dežela naj bi dala gledališče za malenkostno „priznavalno“ najemščino mestu v najem. Mestna občina pa naj bi do preklica dovolila dramatičnemu društvu, da prireja v sezoni predstave v gledališču, in naj bi pošiljala svojega zastopnika v odbor „dramat. društva.“ Vse dohodke iz gledališča bi dobivalo „dramatično društvo“, mesto bi zvišalo svojo redno letno podporo za 6000 K, 4000 K pa naj bi na leto zložili slovenski denarni zavodi, v prvi vrsti „mestna hranilnica ljubljanska“. Kar bi pa bilo še deficita, naj bi — do najvišjega zneska 12.000 K — pokrila kranjska dežela.

S kranjsko hranilnico v Ljubljani naj bi dežela sklenila pogodbo, po kateri bi se zavezala dajati ljubljanskemu nemškemu gledališču toliko letne podpore, kolikor bi vsako leto prispevala kranjska hranilnica za — slovensko gledališče. Tako bi tudi Nemci ne mogli reči, da jim je dežela odpovedala vso podporo.

Najemščina lož naj bi se zvišala za 25%, sedeži za 20%, stojišča in zadnja plačilna vrsta sedežev na balkonu pa se naj bi po možnosti še znižala. Vstopnina za lože naj bi se določila na 2 kroni. Višja vstopnina pri premijerah pa naj bi se sploh odpravila; razloček v vstopnini naj bi bil le med opernimi in dramskimi predstavami, pa tudi ta malenkost.

Precej bi neslo „dramatičnemu društvu“, če bi Nemci imeli svoje gledališče, letna najemščina za lože, ker bi najemščino onih 4 dni v tednu, katero dobiva sedaj nemško gledališče, odnosno dežela, dobivalo „dramatično društvo“, vrhu tega pa bi se še letna najemščina lož — kakor projektirano — v skupnem znesku zvišala za 25%.

Nastane vprašanje, ali bi sploh ne kazalo prodati lože slovenskemu občinstvu na javni dražbi, kakor so bile v starem gledališču last posameznikov, od skupljenega zneska odšteti manjši del deželi, večji del pa naložiti v hranilnici za — „dramatično društvo“? To žrtev bi dežela pač lahko doprinesla — slovenski umetnosti!

„Gledališko društvo“ naj bi se preosnovalo in zbiralo doneske v „gledališki sklad“, ki se naj bi rabil izključno za vzdržavanje dramatične šole in za penzijski zaklad slovenskih igralcev.

Ta načrt je izvršljiv, ker ne stavi do nikogar pretiranih zahtev; če ne bode manjkalo dobre volje in gorečnosti za prosep slovenske umetnosti, se bo tudi res izvršil v procvit slovenskega gledališča in v čast slovenskemu narodu in poklicanim faktorjem. **Franjo.**

III.

G. Franc Kobal, literarni in gledališki recenzent, se je odzval našemu pozivu s sledečimi utrinki:

— Slovensko gledališče je kakor tisti bolnik, ki mu je njegova duša že uhajala, ko se je šele spomnil zdravnika in ga dal poklicati, da bi mu po vseh pravilih svoje umetnosti tiščal nos, da mu duša ne uide docela. Ali ker je bil mož zelo pošten in zelo ubog na duhu, se je njegovi duši na vso moč mudilo v sveta nebesa in izmotalo se je je, ko je dospel zdravnik, že toliko, da jo je ujel samo še za zadnji konček — pa mu je končno še ta spolzel izmed prstov. Potem pa je bil vse nesreče kriv zdravnik.

Morala: Če bi bilo Dramatično društvo vsikdar vršilo svojo dolžnost, bi zdaj ne bilo treba tiščati nosu.

— Slovensko gledališče opravlja „Slovenec“, upravlja ga pa Dramatično društvo. „Gledališče je izmed prvih kulturnih inštitutov!“ — Zato šteje Dramatično društvo okroglih sto članov, Mohorjeva družba pa, ki bi me tožila, če bi

dejal, da ima s prvimi kulturnimi instituti kaj opraviti, — šteje 82 tisoč članov. Dramatično društvo je kakor ranjca Danaja: čaka, da se odpre nebo in se usuje ploha cekinov. — Mali računar kaže, da je n. pr. tisočkrat po 4 K 4000 K, 1000 × 12 K pa že precej več — ampak računstva nismo izumili mi Slovenci in zato raje ne računamo. — Tudi reklama je tujka, zato je ne delamo, ampak si raje tiščimo nos. — Ker bi izdajanje **Talije**, če bi jo izdajal veščak — utegnilo prinesiti kaj dobička, imeti privlačnost za vstopanje korporacij kakor posameznikov — zato je izdajati ni smeti. Ampak, ker smo kulturni Slovenci — z dušom, telom — pustimo, da krasni, literarni prevodi gnijo in razpadajo v arhivu slav. Dram. društva. In na ta način dosežemo razno: 1. da zaboga noben kulturni Slovenec ne čita resnih dramskih del, ker se jih ni navadil čitati in uživati; 2. da mu ravno vsled tega nedostaje dramske naobrazbe in 3. da ima večji interes, pristopiti Mohorjevi družbi in prebirati Lurške čudeže nego pa pristopiti Dram. društvu in čitati n. pr. Ibsenove Stebri družbe. Vrh pa ima Dram. dr. glasom svojih pravil pravico svoje publikacije kolportirati. Vsi protigovori so ničevi, samo olepševanje nepodjetnosti!

— Dohodki, ki bi se stekali od društvenikov, so gotovo najskromnejša postojanka v gled. budgetu. Ali dohodki so le!

— Ni potreba, da bi vsako leto kdo ušel z večjim ali manjšim predujm. Ta pojem treba definitivno črtati iz slovarja dramatičnega društva.

— Engaževanje je velika umetnost in engazirati kar auf ein ehrlich Gesichtl je financijelna in artistična budalost. Videli smo, da se je krasno plačan engazevanec izkazal kot čisto neporaben. Kdor hoče biti engazevan, naj prestane strogo preizkušnjo — in če je dotičnik lepo dekle, naj prisostvuje examinu tudi kak mož v kanoničnih letih. Če nečete, raje odprite okna in mečite denar skozenj — utegne se kdo ujeti, ki bo toli hvaležen, da bo zanj celo nastopil na odru.

— Prava doba za engazevanje je tik pred Veliko nočjo in takoj po njej. V dobri svesti si tega, sklicuje Dram. dr. kolikor mogoče pozno po Veliki noči svoje zборе, tako da more novi odbor sklepati pogodbe šele tedaj, ko je izber igralskih močij že kolikor mogoče majhna. Potem pa mora vzeti izbirek in še tega za drage — dražje denarje. In to se imenuje pri nas Slovincih umno gospodarstvo! Tiščimo nos!

— Triumf umnega gospodarstva in discipline je, če uposlenci Dram. društva samega ljudi pregovarjajo: „Ni treba danes v teater! Ni nič za smejeti in Govekar je svoje drame odtegnil.“ Kamen na kamen — palača.

— Mesto da bi se domačine honoriralo kot umetnike, se jih honorira kot Slovence. Če ima domačin 200 K na mesec, tujec, ki je če le mogoče slabši od domačina, ima čisto gotovo 300, in to zato, ker so severni in južni Slovani naši bratje. Slovenci pa tako hitimo objemati jih, da smo si pri tem drug drugemu na poti in se brcamo, samo da bi prej padli milemu bratu krog vratu. — Kdor ima vzlic temu, da je Slovenec, kaj zdrave egoistične pameti, naredi ravno tako, kakor so storili oni bratje in gre drugam, da ga tam na sličan način pritisnejo na rahlo slovansko srce. Mi, žalujoči ostali, pa javkamo, kako grdo je to od njega, da neče za milo našo domovino stradati ob sicer obloženi mizi! — In potem se še čudimo, da neče biti naraščaja! — Grenke so te besede, ali sl. Dram. dr. naj si le izpraša vest — pa dobro naj si tišči nos pri tem, da mu ne uide duša, ki se jej zelo zelo mudi v presveta nebesa! — Naslov temu poglavju: Weitsichtige Politik.

— Edina zdrava parola, ki bo sanirala marsikaj: Slovensko gledališče Slovincem! Potem šele Slovanom! Ne pa narobe. Le bodimo odkritosrčni in poboljšajmo se!

— Uredite plače, potem bo naraščaja in z naraščajem odpade zopet kos pre-visokih plač.

— Za strašno drag denar najemati povprečno nedostatno godbo tudi ni ženjalno. Prijatelj dr. P. Kozina ima v tem pogledu naravnost imeniten načrt, ki bi se dal prav lahko realizovati; imeli bi mahoma lasten orkester, ki bi bil vedno izvežban in vedno na razpolago. Obrnite se nanj — ne maram krasti njegove duševne lastnine.

— Opero opustiti ne kaže; to bi uplivalo kakor mrtvilo, preveč smo je vajeni in preveč smo muzikalični. Pač pa bi se dala po mojem mnenju najti nekaka razbremenitev slov. Dram. društva. Ravno te dni žanje slovenska opera v Varaždinu baje nezaslišane uspehe. Kaj, če bi se ustanovil med Ljubljano in Zagrebom nekak „Pendelverkehr“: Našturirane opere bi se pele en teden v Ljubljani, en teden v Zagrebu. Jezik ni nikaka ovira, naj se poje tudi včas pri nas hrvatski, v Zagrebu pa slovenski. In kolike važnosti bi to bilo za pobratimstvo! Podajem samo idejo, g. dr. Ilesič bi jo gotovo znal spretno izvesti. Moralnemu dobičku bi se gotovo pridružil še materielni. Stvar treba premisliti!

Avstrija in Ogrska.

Nagodbena pogajanja v Budimpešti med avstrijsko in ogrsko vlado so prinesla prepričanje, da ne moremo računati, da se sklene dolgotrajna nagodba. Vsled usodepolnega vpliva Košutovega, ki s svoje strani stoji zopet pod terorizmom svoje stranke, si ogrska vlada sedaj ne upa, skleniti nagodbo čez l. 1917. Vse nagodbene vprašanje gledajo na Ogrskem v prvi vrsti kot politično zadevo, in političen napuh zmaguje nad mirnim gospodarskim premislekom.

Prepričani smo, da še dolgo ni spregovorjena zadnja beseda in da Avstrija ničesar ne izgubi, če mirno čaka, da bodo slednjič Magjari začeli misliti na to, da plačajo „ceho“ za svojo prijaznost. Naj se Magjari bahajo še tako z lastno banko in zeleno-modro-rdečimi carinskimi koli, kot je že to njihova navada, naše orožje je ostrejše, čeprav so to samo številke. Naj skušajo gospodje Magjari svojo deželo celo s kitajskim zidom zavarovati, razmere bodo močnejše kot njihov šovinizem, in čeprav bi bilo zelo zdravo, vendar ne bo prišlo do tega, da bi se zadušili v svoji lastni masti in tolsči.

Sedanja ogrska vlada je prevzela dolžnost, da vpelje splošno volilno pravico in čeprav ne misli na njo, vendar skrbi, da jo bodo nemagjarske narodnosti vedno odločneje spominjale na to. Nova Apponijeva ljudsko-šolska reforma, ki je drugim narodom na Ogrskem vzela malone vse pravice, je povzročila, da je Rumunom, Slovakom, Nemcem zavrela kri. Zadnji so že za svojo obrambo ustanovili nemško ljudsko stranko. Novi volilni red pa je še samo vprašanje časa, ki bo gotovo v teku petih, ali vsaj desetih let rešeno. Kadar pa bo na Ogrskem govorilo ljudstvo, bodo sedanji prevzetni politični pustolovci s svojo zastarelo kramarsko politiko in svojimi malenkostnimi spletkami pomedeni na smetišče in nikdo si ne bo upal več misliti na carinske kole.

Avstrija bo pri tem razvoju stvari, ki leži najprej v interesu Ogrske, samo pridobila, ker obe državni polovici se morata med seboj podpirati, mestu da zapravljata moči v pogubnem prepiru.

Politični pregled.

Cesar odstopi? Listi prorokujejo, da se namerava cesar ob svoji šestdesetletnici vladanja, kar bo drugo leto, odpovedati prestolu, ali pa bo vsaj imenoval že sam svojega naslednika na prestolu in ga upeljal v vladarstvo. Njegov naslednik pa ne bo menda nadvojvoda Fran Ferdinand, ki je veljal dozdej za „mladega cesarja“, ampak najstarši sin umrlega nadvojvode Otona. Istočasno izda cesar važne določbe.

Dolgovi Avstro-Ogrske monarhije. Za plačevanje obresti in odplačevanje dolgov je potrebovala Avstrija predlani 439,296.809 kron, Za skupni državni dolg, ki znaša pet in pol milijarde, se je porabilo 237 in pol milijona kron.

Nagodba z Ogrsko. Državnopravno in gospodarsko tako važno nagodbeno vprašanje jako zanima vkljub valovom volilnega boja celo politično avstrijsko javnost. Pogajanje med ministri se nadaljuje in dasi so se pri zadnjih konferencah na Dunaju pokazala med obema vladama nekaka zblizanja, vendar ni prišlo do pozitivnih zaključkov. Kandidatje za drž. zbor izrekajo svoje stališče glede nagodbe na volilnih shodih, med njimi se je oglasilo tudi nekaj sedanjih ministrov. Več deželnih zborov je obravnavalo nagodbno vprašanje precej obširno, tako so solnograški, moravski, predarelski, zgornje in nižje avstrijski ter šlezjski dež. zbori zavzeli svoje stališče. Vse te korporacije pa so edine v tem, da je z ozirom na avstrijske koristi boljše, da se nagodbo z Ogrsko sploh ne sklene, kakor pa da bi se sklenila le kratka ter drago odkupljena konvencija. Vendar je jako dvomljivo, da bi ne prišli obe državni polovici do sporazumljenja. Avstrija in Ogrska sta gospodarsko in politično odvisni druga od druge in vspevati moreta le, če na zunaj tvorita enotno monarhijo, da tako izpolnjujeta zgodovinsko misijo, ki je temelj obstoja tako avstrijske kot ogrske polovice.

Proti Nemčiji. V Kartageni, na Španskem, sta se srečala priletni angleški kralj Edvard in mladi španski kralj Alfonz. Listi pripisujejo temu sestanku veliko važnost in pišejo o novi zvezi zahodno-evropskih držav, obrnjeni zoper Nemčijo, da onemogočijo bojevito politiko, ki jo vodi cesarja Viljema hudomušna domišljija. Nemčija naroča nove vojne ladje in se oborožuje na suhem in mokrem.

Rusija. Minulo je že par tednov, kar je zbrana druga državna дума; zboruje po štirikrat na teden, seje so jako dolge, ker imajo vsi poslanci mnogo povedati in bi si radi olajšali srce, zato so prvi teden seje navadno nehale šele, ko poslanci vsled preutrujenosti niso mogli več ne govoriti ne zbranim duhom slediti razpravam. Poslanci druge dume imajo mnogo pametnejši nastop od onih v prvi; ne zahtevajo nemogočega, ne revolucionirajo in hočejo le z mirno besedo doseči od vlade, kar se da. Nadjati se je, da se opozicijske stranke tesneje združijo ter zadobe tako odločno moč nad pretiranimi reakcionarji na desnici, ki zahtevajo od carja, naj razpusti dumo, in nad revolucionarji in socijalnimi demokrati na levi, ki hočejo z oboroženim proletarstvom razbiti rusko državo. — Ministrski predsednik Stolypin je napovedal poleg več reform tudi novih davkov in vojaških zahtev. Odgovorjal mu je poslanec Kutler, finančni strokovnjak, ki je ostro obsodil brezmejne davke, slabo upravo železnic in nepotrebne stroške za nepotrebne urade. — Še vedno se slišijo govornice, da meni vlada dumo razpustiti. — Po deželi delujejo tajni odbori za splošno ustajo. Na raznih univerzah so dijaški nemiri. — Na Finskem, ruski provinci, kjer so dobile tudi ženske volilno pravico, je izvoljenih v deželni zbor 80 socijalnih demokratov; med njimi 19 žensk.

V Rumuniji so zaprli okoli 100 ruskih mornarjev uporne ladje „Potemkin“, ki so svoj čas ostali v Rumuniji iz strahu pred ruskimi ječami. Za gostoljubje, ker jih ni kraljestvo izročilo ruski vladi za njihov upor na črnemorski ladji „Potemkin“, so po Rumunskem razžgali viharne gromade revolucije.

Štajersko.

Peti neodvisni kandidat, ki ga bo podpirala narodna stranka, je posestnik V. Žurman iz Št. Petra pri Medvodjem selu v kozjanskem okraju proti dr. Korošcu. Na shodu v Mestinju se je izmed 1000 navzočih volilcev izreklo najmanj 800 za Žurmana. Navdušenje zanj je veliko.

Šesti in sedmi neodvisni kandidat še nista določena, a se to zgodi na shodu volilcev v najbližjem času. V poštev pridejo: Paromlinar Zdravec iz Središča, učitelj Zupančič, posestnik Mursa iz Krapja.

Državnozbornih volilcev je v Celju 1075, v Mariboru 4990. Slovenci postavijo v

Mariboru lastnega kandidata, najbrže v osebi jermenarja Karola Tratnika. Nekaj Slovencev je za to, da volijo že pri prvi volitvi soc. demokrata. Ako so se pa Slovenci že odločili za lastnega kandidata, naj tudi pridno agitirajo zanj, da ne bo blamaža prevelika. Ako bo naših volilcev nezadostno, izgubimo v mestu še oni vpliv, ki ga imamo sedaj. No, pa preštejmo in pregledajmo svojo politično moč, veliko število slovenskih volilcev bo govorilo pri vladi za slovensko ljudsko šolo v Mariboru. Mislite nanjo!

Nemškutarske kandidature. Stranka ptujskih sleparjev, renegatov okrog „Štajerca“ išče, a ne more dobiti kandidatov. Kandidirala bi orehovskega Wratschka v ptujskem okraju, pa prorok vidi v duhu polom, na levem dravskem bregu kandidira mariborski Girstmayer, na desnem slov. bistriški župan Stieger. Rešitelj štajerskega nemškutarstva, rdeči begun Linhart bi rad kandidiral, pa nima volilne pravice.

Dva volilna shoda priredi Vinko Ježovnik, neodvisni kandidat v Velenju, in sicer dne 14. aprila ob 8. uri zjutraj v Mozirju pri Zdravko Vasle, popoldan ob pol 3. uri pri Sv. Frančišku Ks. v gostilni pri Slatinšku preje Časel. Kmetje, udeležite se tega zanimivega shoda, da bodete slišali iz ust kmeta kandidata, kako bo nas zagovarjal v državnem zboru. Volilec, pridite!

Nova štifta pri Gornjem Gradu. Gospod urednik, gotovo se čudite, da tako malokdaj kaj izveste iz našega zakotnega kraja. Pa ni čudno, kajti pri nas še vse spi, a želeli bi bilo, da se že vendar enkrat vzdramimo in zapustimo ta nesrečni položaj, da dvignemo svoj prapor ter stopimo vsi v vrsto delavnih, za narod vnetih mož. To lahko pokažemo pri prihodnjih volitvah. Delajmo vsi za kandidata kmeta-sotrpina, ki zna ceniti žulje naših rok, in ta kandidat je Vinko Ježovnik, veleposestnik v Velenju. Čas je, da pokažemo izkoriščevalcem, da nismo samo zato kmetje, da bi nas komandirali gotovi ljudje. Naj se pokaže zdrava kmečka narodna volja!

Nova želez. zveza Kranjske s Štajersko. Že dolgo obstoja želja, da bi se spopolnila sp. štajerska železniška mreža na ta način, da bi se postaja Velenje, Savinske železnice Celje-Velenje, in postaja Kamnik, proge Ljubljana-Kamnik, zvezala, da bi šla nova železnica čez Gornji grad. Železniška uprava utegne ugoditi tej želji.

Šoštanjska narodna godba je svirala na Veliko soboto pri procesiji v Bočni pri Gornjem gradu, v nedeljo pa v Šmarnem ob Dreti. Poroča se nam, da je vse točke izvajala zelo spretno ali bolje rečeno umetno. Ta godba, ki je po Slovenskem že precej znana, zasluži splošnega priznanja, prvič zaradi svojega izvrstnega sviranja, drugič pa, ker podpira narodni živelj v Šoštanju in okolici. Dolžnost posameznikov in društev je, da jo gmotno podpiramo.

Koroško.

Kandidatje koroških Slovencev.

Na občnem zboru političnega društva za koroške Slovence so bili imenovani kandidatje za šest volilnih okrajev, ki jih bodo volili Slovenci.

V slovenskem volilnem okraju Pliberk-Borovlje je postavljen kandidatom Fr. Grafenauer. V tem okraju je po uradnem volilnem štetju 37 tisoč 600 Slovencev in 7.400 Nemcev. Vkljub tej ogromni premoči slovenskega življa ni gotovo čisto nič, da bi bil izvoljen slovenski narodni kandidat. Na eni strani upa na zmago nemški kandidat Seifritz, ki ima za seboj še slovenske liberalne in nemškutarske kmete poleg Nemcev, in slovenski socialni demokrat Kristan. V tem okraju je industrija zelo razvita, in poleg delavstva bo volilo tudi nekaj kmečkih volilcev delavskega kandidata, ker zna Kristan s svojim poljudnim, treznim programom pridobiti množico zase. O razpoloženju v tem volilnem okraju piše „Rdeči prapor“: Vsi shodi kažejo, da je položaj ravno za socialno demokracijo izvrsten. Kar je bilo doslej shodov v Borovljah, Podgori i. t. d. so se vsi krasno obnesli. — V Prevaljah so bili zadnjič vsi pro-

stori Ahacove gostilne tako polni, da skoraj ni bilo mogoče ustreči — poročal je sodrug E. Kristan. Njegov govor je naravnost elektriziral poslušalce. Videli smo med udeleženci ljudi, ki so bili do zadnjega časa naši nasprotniki, a ob nepopisno živem Kristanovem govoru so jim stale solze v očeh.“

Prorokovati torej, kak bo uspeh volilnega boja v slovenskem koroškem okraju, ni lahko. Vse tri stranke imajo mnogo upanja, in ako zmaga Kristan, nam ni obupati. Morda z drugačnim zastopanjem koroškega Slovenstva kaj več dosežemo. Doslej so bili naši uspehi enaki ničli. V velikovškem volilnem okraju, 11.300 Slovencev in 23.000 Nemcev, kandidira slovenska stranka Grebinjskega župana, Florijana Eilersdorferja, in v celovski okolici 12.000 Slovencev in 21.600 Nemcev, duhovnika Valentina Podgorca. — V teh dveh okrajih ni upati na zmago, mogoča bi bila v velikovškem volilnem okraju, ako bodo nemški klerikalei storili svojo dolžnost in agitirali v okrajih Svinec in Stari dvor za slovenskega kandidata.

V treh okrajih, v rožeškem, 7.500 Slovencev in 27.700 Nemcev, podpirajo Slovenci kandidaturu nemškega krščanskega socialista, dunajskega odvetnika dr. Pupovca, v beljaškem okraju 6.300 Slovencev, 25.900 Nemcev, podpirajo istotako nem. kršč. socialista, in v zilskem okraju — Podkloster-Trbiž, 11.800 Slovencev in 29.200 Nemcev podpirajo grofa Khevenhüllerja, nem. kršč. soc. — Koliko koristi bodo imeli Slovenci od tega kompromisa, ne vemo, skušnje pa uče, da se nemški klerikalei v kljub kompromisov že parkrat niso dosti brigali za Slovence. Pri ožjih volitvah bodo Slovenci najmanj v treh volilnih okrajih odločilni, in srečna poteza, ki jo bo treba napraviti pred ožjo volitvijo utegne zavdati nemškimi nacionalcem na Koroškem hud udarec. Na vsak način pa nemškoscijalna stranka na Koroškem v bodočem državnem zboru ne bo tako sijajno zastopana, kakor v starem. — Vsi koroški državnozborni mandatje, 10 po številu, so bili v rokah nemških nacionalcev.

V Celovcu, kjer so našli 1700 Slovencev in 21.500 Nemcev postavijo slovenskega kandidata delavskega stanu. **D.**

Slovenci v Celovcu. Iz Celovca poročajo, da sta se slovenska inteligenta, g. dr. Oblak in g. Kreft udeležila plesa na korist nemškega „Schulvereina“, društva, ki ima namen Slovence narodno usmrtiti. Dr. Oblak je Ljubljančan in s seboj v Korotan je prinesel površno narodnost, nikakega narodnega ponosa in tako pomaga korumpirati slovensko poštenje Korošcev. — In s takimi ljudmi — kaj hočemo v Korotanu! Brez načel, z blaziranim omalovaževanjem vsega izdajajo narodni čut! Zdaj pomaga še Ljubljana širiti na Koroškem narodno malomarnost in korupejijo!

Primorsko.

V Tržaškem deželnem zboru je stavil dr. Daurant resolucijo, ki zahteva popolno italijansko univerzo v Trstu. Posl. dr. Rybař je zahteval za 2000 slovenskih otrok v Trstu slovensko ljudsko šolo in se izrekel za dvojezičnost tržaške univerze. Ko je hotel nadaljevati svoj govor slovenski, je nastal velikanski hrup na galeriji, ter jo je dal glavar izprazniti. Govorniku je vzel besedo, na kar je bila resolucija sprejeta, in zasedanje zaključeno.

Volilno gibanje na jugu. V Trstu je vseh volilcev nekaj nad 38.000, pri zadnjih drž. zbornih volitvah iz splošne kurije je bilo 35.614 volilcev. Italijanska nacionalno-liberalna stranka še ni postavila svojih kandidatov; v nedeljo ima svoj prvi volilni shod. — Slovenci kandidirajo v Trstu v I. okraju Staro mesto in Sv. Jakob dr. Gregorina, v okolici pa odvetnika dr. Rybařa. Tudi krščansko socialna stranka postavi v mestu lastne kandidate.

Jugoslovanska socialna demokracija v Trstu ni sklenila, kot zanika „Rd. Prapor“ nikakega kompromisa z ital. liberalno stranko. — V tržaški okolici kandidira slovenski socialni

demokrat, v mestu štirje italijanski sodrugi. — Shodi slovenske narodne stranke se po poročilih socialistov večinoma slabo obnesejo. „8000 slovenskih delavcev, ki pri zadnjih državnozbornih volitvah niso poznali niti sledu strokovne organizacije, je danes organiziranih v mogočnih organizacijah — mestu manifestirati slovenski živelj v Trstu bo narodna stranka pokazala svetu, da slovenska narodnost v Trstu gineva. — To in nič drugega bo posledica kandidatur slovenskih narodnjakov v mestnih okrajih v Trstu in tiste njih dosedanje protinarodne politike, ki so jo kot prisiljeno zelje delali proti tržaškemu razredno zavednemu slovenskemu delavcu.“ — („R. P.“) Pozor!

Društvo „Ljudski oder“ v Trstu naznaja, da ima svoj II. redni občni zbor v torek, dne 9. aprila ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani „Delavskega doma“ v Trstu. Na vsoporedu so tudi te zanimive točke: ustanovitev javne ljudske knjižnice in javnih čitalnic za Trst in okolico; otvoritev večernih kurzov za analfabe, za pouk v zgodovini in o socialnih predmetih; razširjenje elementarnih in poljudno znanstvenih predavanj po mestnih okrajih in okolici; dramatična šola in dramatične predstave.

Kranjsko.

Ljubljanske občinske volitve. Prihodnji teden bodo v Ljubljani občinske volitve. Na shodu, kjer se je župan Hribar predstavil kot državnozborni kandidat, je poročal tudi o občinskih volitvah. Kandidatje so razen žel. uradnika Sajovica in knjigoveza Zirkelbacha vsi tisti stari gospodje, ki imajo na magistratu že toliko in toliko let svoje mehke stoličke. Mandat je potekel tudi Hribarju, poleg katerega kandidira dr. Tavčar v II. razredu. — Vedno isti ljudje! Malo dolgočasno je že volilcem. Obraze, ki zro na ponižnega občana iz zlatega okvira slike cesarjevega obiska v Ljubljani o potresu, vidiš tudi po foteljih. Letos kandidira liberalna stranka tudi zastopnika delavstva Zirkelbacha. Njegov nastop na volilnem shodu preteklo nedeljo ni bil ravno srečen. Liberalni volilci se ne navdušujejo zanj, med delavstvom pa menda tudi nima preveč zaslonbe. Občinskega programa ni razvijal nihče, Zirkelbach se samo predstavil, izmed ostalih kandidatov ni nikdo nastopil. Volilni boj za občinski svet ljubljanski se bo vršil le v III. razredu, kjer se je poskušilo liberalci s socialnima demokratoma, sodrugom Kristanom, katerega so liberalci hoteli kandidirati, sedaj pa so postavili Zirkelbacha mestu njega, in pa sodrugom dr. Dermoto. Socialno-demokratskih volilcev v III. razredu ne bo toliko, da bi zmagal Kristan z Dermoto. Račun, da pritegnejo za soc. demokrate nekateri liberalci, bo napačen. Veliko večje upanje kot soc. demokracija, bi imela v tem razredu Slov. ljudska stranka na zmago, če bi kandidirala.

Ljubljanski napredni kandidat Ivan Hribar. Minulo nedeljo se je vršil v Ljubljani v „Mestnem domu“ volilni skod liberalne stranke. Obiskan je bil jako številno. Dvorana je bila napolnjena bolj nego na velikonočni ponedeljek, ko so nastopili socialni demokrati in ko smo zapisali do 1200 volilcev. Na dnevnem redu so bile občinske in državnozbornske volitve. O kandidaturah v občinski svet poročamo na drugem mestu. Za državni zbor je bil določen kot kandidat župan Ivan Hribar, ki se je tudi predstavil. Koliko truda, časa, razmišljanja je stalo liberalno stranko, da se iz vesoljne zmešnjave rodila kandidatura Hribarjeva in koliko prošenj, moledovanje ter prigovarjanja je bilo treba, da je ta kandidatura postala meso. Kandidat je slednjič sprejel kandidaturu. Nepristano čakanje glede edinega kandidata liberalne stranke, ki pride resno v poštev, je delalo v začetku vtis, da liberalna stranka iz previdnosti nekoliko odlašala za to, da položaj jasnejše spozna, pozneje se je pa pokazalo, da je kriva temu cincanju notranja razbitost. Za stranko je to slabo izpričevalo. Liberalci so končno bili prisiljeni obesiti se na osebni vpliv Hribarjev, ker stranka kot taka ni imela nobene privlačne sile. To dejstvo osvetljuje strankino

moč, kakor smo že v „Našem Listu“ povdarjali, še jasnejše. Stranka in nje načela stopijo v ozadje, osebnost v ospredje. Kandidira pravzaprav župan Hribar, ne stranka. Tako naj bi smatrali stvar volilci. Hribar je izjavil sam na volilnem shodu: „Program sem jaz!“ Govoril je o svojih zaslugah, o gospodarskem delovanju ter obljubil celo vrsto načrtov, ki jih namerava izvršiti. Dejal je tudi, da prijavi, če bo izvoljen, pristop k dr. Šušteršičevemu drž. zbornemu klubu. Značilno je, da je Hribar nastopil z gospodarskimi zadevami. Velik del teh načrtov spada seveda le deloma v delokrog ljubljanskega poslanca ter jih bo težko izvesti samemu. Politike se Hribar ni dosti dotaknil in v kolikor se je je, je govoril pomirjevalno. Ko je dr. Tav-

vilkah je pisal „R. P.“ v posebnem zmagovitem tonu, češ, da se bo dne 14. maja Šušteršiču slaba godila. Tudi smer svojih govorov na volilnih shodih je spremenil; prej je besnel za vero proti liberalnim antikristom, zdaj mu je vseeno, če ljudstvo nima vere. Zdaj hodi v šolo, ker še ne pozna „socijalne abecede.“ Znamenje časa!

Slovenski umetniki in cerkvena umetnost. V naših skromnih razmerah, kjer posvetna umetnost že zaradi gmotnih razmer ne more priti na domačih tleh do krepke rasti, so edino cerkve tisti hrami, kjer bi lahko kraljevala domača, resnična umetnost. — V potresni dobi se je nad njo ravno v cerkvah mnogo grešilo. Vsa večja dela so izvršili tujei, pa tako, da tudi cerkveni krogi niso bili zadovoljni z delom.

Raznoterosti.

Cesar Fran Josip pride dne 15. t. m. v ponedeljek v Prago na obisk. S tem hoče pokazati Čehom svojo naklonjenost in dobro voljo. Cesar obiše razne zavode ter bo delil splošne avdijence, gospodu in kmetu. Razen tega bodo na dvoru gostije in pojedine. Na Češkem ostane do 27. t. m.

Grozilno pismo carski rodbini. Bero-linski časniki poročajo o skoro neverjetnem dogodku. Ko so pred dobrim tednom zvečer slahčili carjevo hčerko, Tatjano, našli so na notranji strani krileca z iglo pripeto pismo, naslovljeno na carico. V tem pismu se grozi, da umori carja ženska roka, ako nemudoma ne odpravi vojnih sodišč ter ne pomilosti političnih kaznjencev.

Boj med kmeti in socijalnimi demokrati na Češkem se nadaljuje ter je dobil že čaj. V Lusanu, volilnem tega poslanca grofa Sternolilnem shodu do pobojev. tičenemu kandidatu trgali ga do krvi pretepli, me-amenje. Mnogo soc. demonih.

Halleyev komet, ki se v ebu in bo sijal dolgo časa, ernih duhovih strah pred aj bi se zgodilo, ako bi zadela ob našo zemljo? , najslavnejši zvezdoslo-opisuje nesrečo tako: S bi se razletela zemlja na stvo, velikanska ognjena sebe zemeljski drob, in , razlilo razdivjano morje se zgodilo v slučaju, ako s kometom, ki preleti 25 m prostoru. Manj nevaren, asen in vesel bi bil konec o objemajoči komet popil V tem slučaju objame člo-:o čustvo. Popolna harmo-judje bi se sprijaznili med orožje bi mirovalo, samo ti, kamor pogledaš. Rajski oliko krasnejši in svetlejši, rak izgubil. Brezmejna ra-bi pelo, rajalo, vriskalo, tulile, v bahantični razpo-veštva. Možje, žene, otroci ki, med vriskom in petjem n na zemlji bo dan veselja. lja ob komet z vso močjo, rea taka vročina, da se bo nperatura zvišala za tisoče u se bo zemlja po Flam-eno samo ognjeno morje. bodo zgorele kot snop suhe led se bo spremenil v paro, ocepali vsled ognjene sape emljo, še predno jih doseže omen oblak sopare se bo in iz njega se bo vlival mljo. Električne iskre in i, ki si jih ne more pred-domišljija, bodo spremlje-trobi zadnji sodbi. Modri-ki, švigajoči bliski, rumeno-i plameni gorečih plinov krasen umetalen ogenj, enem spominu prebivalcem dno hujša postaja vročina ia skorja žari, tekočine v izpremene v paro, ki s ženo njeno skorjo kakor te zemlje polete v vesolj-vezdoslovci drugih svetov radiva nadolgo in široko ni prikazni in bodo vezali

ozor! Ker rastejo zadnje bodoče volitve tudi med gobe po dežju, hočemo logodek: Tvorničar Lenz, a Avstrijskem, je na vo-

Priloga „Našemu Listu“ št. 21. dne 12. aprila 1907.

Vaše blagorodje!

Znano je, da mi Slovenci kupujemo hote ali nehote večinoma pri nasprotnikih, nekateri zaradi nevednosti in drugi, ker drugje tega ne dobi in mora pri nasprotniku kupiti.

Da bi torej dosegli neko edinost, to je: da bi kupovali le pri Slovencih, da s tem ne sitimo več tujcev, ki potem z našim denarjem našo narodnost potujčujejo, in s tem delajo pogin Slovencev, se je izdala knjiga „Slovenci in politika“, katero blagovolite naročiti takoj, cena ji je 1 K. Denar se pošlje po priloženi položnici, samo naslov se mora natančno označiti. Knjiga se pošlje takoj, ko bode dotiskana.

Knjiga obsega: pomen tuje glavnice in pouk, kako doseči slovansko edinost ter še drugo posebno zanimivo razmotrivanje, tako da naj bi brez te knjige ne bil nobeden Slovenec. Dalje obsega oglase narodnih tvrdk, to je: tovarn nalašč za trgovce, in trgovcev, katere naj bi Slovenci podpirali.

Geslo: „Svoji k svojim“, množimo narodno glavnico in uničujmo tujo, le po tem dosežemo višek, katerega imajo drugi, ki nas izčrpavajo sebi v korist, a nam v škodo.

Naprošeni ste, da knjižico priporočate vsem svojim prijateljem in znancem, za kar sprejmite že vnaprej najsrčnejšo zahvalo.

Več knjig ko je skupaj naročenih, tem cenejša je poština.

Pošilja se na nevarnost naročnikov. Prosi se, da se pri naročilu več knjig tudi denar naprej pošlje, ker inace je več poštine kot stane knjiga.

Pri naročilu 10 knjig se da ena povrhu brezplačno.

Knjige se pošiljajo pri naprej poslanem znesku poštine prosto.

Pozor! Prosi se, da se naslov posebno natančno označi v položnici, to je: Ime, stan, kraj in pošta ter dežela, in naj se piše zelo razločno.

stajališče gorenjske železnice. Oddaljeno bo od Belopeškega jezera le kakih 25 minut in bo torej dobrodošlo turistom, ki si žele ogledati to divno gorsko jezero.

in nem snodu volilcem obljubil, če izvolijo njega za poslanca, da ne sprejme nikakih poslaniških dijjet (te znašajo 20 kron na dan v času zasedanja), ampak prepušča ta denar svojemu volilaemu okrožju. Ker pa pravi § 3 zakona za varstvo svobodnih volilcev: Kdor namenoma vo-

lilnim opravičencem ponudi kako premoženjsko korist, da ga s tem podkupi, se kaznuje s strogim zaporom od 1—6 mesecev, pozivlje dunajska „Arbeiter-Zeitung“ državno pravdnštvo, naj nastopi proti temu kandidatu glasom zakona. — Če bi to veljalo, bi morala večina slovenskih kandidatov sedeti v strogem zaporu.

Mrtva sezona.

III.

Upoštevam vse neugodnosti in težave, s katerimi se je boriti slovenskemu intendantu, in pripoznam g. Juvančiču njegovo dobro voljo. Seveda je to premalo, zakaj kjer ni zmožnosti, ni invencij, ni talenta, tam se moramo uljudno, a odločno zahvaliti na dobri volji. Kaj smo videli, in česa nismo videli? Videli smo letos največjo budalost pod novim „umetniškim režimom,“ namreč glumo „On in njegova sestra.“ Nikoli še ni padlo nižje slovensko gledališče. Vsa razlika novega kurza od prejšnjega je bila v tem, da nismo videli „Martina Krpana.“ To pa zato ne, ker je pisatelj Govekar prepovedal vprizarjati svoje igre.

In vkljub nad vse žalostnemu finančnemu položaju bi se dalo storiti kaj novega. Poskusimo! — Slovensko gledališče bi stopilo v tesno zvezo najprej s hrvatskim in potem z ostalimi jugoslovanskimi gledališči. Slovenski igralci naj bi se izmenjavali z drugimi jugoslovanskimi, torej prirejala naj bi se gostovanja, ali čisto, da bi videli vsaj glavne zagrebške igralce in igralke na našem odru. Parkrat v sezoni naj bi igrala pri nas hrvatska drama s hrvatskim ensemblom, in slovenska nasprotno v Zagrebu. Tako bi pridobilo gledališče mnogo na vsestranski zanimivosti, da bi ne bilo tako monotono, in na privlačni sili, jugoslovansko kulturno vzajemnost bi razširili dejansko, s tem bi pridobili novo duševno vez, ki bi vezala naša plemena. Letos n. pr. bi se bilo dalo to imenitno urediti. Hrvatje niso imeli svoje opere, kako navdušeno bi pozdravili slovensko v Zagrebu! In to ni nemogoče, Ljubljana ni mnogo dalje od Zagreba kakor od Celja, kamor je hodilo nemško gledališče. Tako bi si mi izposojali od Hrvatov umetnike, repertoar in v posameznih slučajih ves ensemble, a mi jim vračali svoje! To bi bilo kulturno edinstvo dveh bratskih narodov in gledališče bi vršilo krasno svojo nalogo. In za Zagrebom bi prišel na vrsto Beligrad, Sofija.

Ako bi imel intendant kaj duha in originalnih misli, bil bi spremenil dramski repertoar! Namesto burk bi dal naši publiko lepo uprizorjene klasične igre, cel ciklus iz klasičnega repertoarja, in to bi bilo poučno in zanimivo tudi za nedeljsko publiko! Ali ciklus klasičnih veseloiger, s sistematičnim repertoarjem, bi gledališče pridobilo na vzgojevalnem momentu! Dal bi nam lahko slovanske večere, vsaj jugoslovanske ali ruske, pokazal naj bi nam domačo slovensko dramo! Tri drame Cankarjeve, ali niso vredne, da bi se ponovile? In — svojo narodno, slovensko zavest smo skoraj čisto izgubili — ali ne bi naše gledališče tudi v tem oziru lahko pokazalo svojega pomena, ako bi igrali enkrat Tugomerja! Ako ne javno, vsled cenzure, bi predstavljali samo povabljenec! Vsak bi se takoj odzval povabilu, in s tem bi zopet pridobilo gledališče neizmerno na popularnosti, na ugledu, na kulturnem pomenu! — Vzgojati narod, buditi slovensko zavest! To bi ne bilo odveč! Po § 2. bi lahko dali tudi letos Meškove „Na smrt obsojene“, ki jih ni pustila cenzura, češ, da bi se ščuval narod zoper narod.

Še en čisto konkreten slučaj! Ga. Polakova je gostovala — dasi se je branila — v neslanosti „On in njegova sestra“. Zakaj ni bila poklicana na gostovanje v „N a b o b u“? Letos nismo imeli svojih operetnih moči in zato ne operete, a g. intendant si ni znal niti malo pomagati! Polakova nam bi bila letos rešila opereto, tako je pomagala g. Juvančiču, ki je spreminjal gledališče v cirkus!

Dalo bi se napraviti marsikaj, seveda, kdor nima smisla za gledališče, bo mečkal in se butal užaljen ob prsa, češ, pri nas ne pustimo delati človeku, in ga ubijemo, ako poseže v skrajnem silobranu po sredstvu samopomoči!

Prosim, samo ne zamenjati terorizma s poštenostjo! „Der Mohr hat seine Schuldigkeit getan, der Mohr kann gehen —“

Stat nominis umbra.

Gospodarstvo.

6 slovenski industriji.

Na Slovenskem se na večjo industrijo prav nič ali prav redko, redko misli, in sicer zato ne, ker je splošna vzgoja naša napačna, ni v sorazmerju z duhom časa. Mladina se mora vzgajati s prvega početka v znamenju praktičnih, gospodarskih naukov, gledati nam je pri vzgoji bolj na trezen razum, na računajoč duh, kot na čuvstvo. Posledica nespametne vzgoje je, da nam primanjkuje podjetnosti; ker vzgajajo slovenski starši deco malone z istimi nazori kot pred petdesetimi leti, ni v nas in v našem naraščaju sedanjega časa. Vzgojeni smo in vzgajamo v smislu klasičnih naukov, zato nimamo smisla za praktično vsakdanjost.

Mi nimamo ljudi, kateri bi si upali seči na industrijsko, tako važno polje, ki je za našo narodnost življenskega pomena. Tuja industrija nas raznaroduje, sedaj so začeli celo iz nemške države, iz Prusije zahajati k nam podjetni tujei in ustanavljajo velike tvornice. Vsako leto po eno velikansko podjetje od tuje strani, in ne dolgo, pa bodo izčrpani ali zasedeni naši podzemeljski in naravni zakladi.

Sproži se včas pač kaka taka misel, a končno nas le prehitijo tujei in zabije nov kol v naše meso, naši narodni nasprotniki dobe v vsakem takem slučaju novo, močno gospodarsko postojanko sredi naše zemlje. Tega je kriva naša počasnost in malomarnost, ki jo podpira nezadostni narodni čut, nezadostni čut za narodovo moč. Politična razkovanost je vzela naši javnosti vsak smisel za gospodarsko delo, za složno, veliko delo, ki bi koristilo vsemu narodu in nas rešilo narodne smrti. — Vladajoči krogi imajo preozko obzorje, preomejen je krog njihovih idej, mislijo od danes do jutri, kakor če bi se dal rešiti narod z enodnevnim politiko!

Tega važnega vprašanja o industriji pa ne smemo razmotrivati samo z narodnega stališča, saj je vendar na prvi pogled vsakemu lahko umljivo, da je industrija ona točka, ki pride glede ojačenja denarnega stanja pri vseh prosvetljenih modernih narodih v prvi vrsti v poštev. Industrija je danes oni važni faktor kjer se nalaga kapital najplodnosneje, in kjer se tudi kapital dela. Ako pa premišljujemo to vprašanje z našega narodnega stališča, spoznamo nemudoma, da je politična moč vkljub najrazličnejšim drugačnim naukom še vedno v najtesnejši zvezi s kapitalom, torej s tistim činiteljem, ki dela, vzdržuje in množi kapital, in to je industrija. Nemeč, ki ustanavlja v naših krajih razna podjetja, dela to najprej seveda z željo, da obogati. A kakor hitro poseže v naš narodnostni boj ter se postavi proti nam, kako velik je vsakokrat njegov političen vpliv! Z eno tovarno nam ubije kar

po več občin! In to je, kar naj razmišlja slovenski realni politik. Ne danes in ne jutri ne umremo, ali sedaj zabijajo tujei v naše narodno telo žeblje in kole, mesarijo nas in sekajo, in tekom stoletij umre narod, razmesarjen in razkosan!

Dejstvo, da prihaja vedno več tujenarodnih podjetnikov v naše kraje, nam živo priča, da so tla za industrijalna podjetja na Slovenskem vseskozi prav ugodna. Vemo, da imamo n. pr. celo vrsto vodnih sil, katere bi bile prav primerne, da se jih izrabi za industrijalna podjetja. Zlasti ob novi karavanski železnici se je odprl kar nekak vhod v obljubljeni deželni, zakaj naravni pogoji so tam dani za najrazličnejša gospodarska podjetja. Ali — ob Soči zidajo tovarne Italijani, ob Savi pa Nemci. Pa tudi povsod drugod po Slovenskem se še najdejo mesta, kjer bo prej ali slej stala tvornica, če ne slovenska, pa nemška, italijanska, angleška...

Če bi znali Slovenci misliti in računati, če bi hoteli živeti, bi s pomočjo združenega slovenskega kapitala ustanovili močno industrijno družbo. Ne mislimo samo na to, stopimo na delo! Mislimo na slovenske tehnike, opozarjamo jih, da je ležeče premnogo na njih, da organizirajo slovensko industrijo. Sedaj imamo zlasti v Pragi nekaj prav izvrstnih, nadepolnih moči. Ako so značajni in polni življenske energije, ne pojdejo za kruhom na tuje, temveč nam ustanove industrijsko družbo, organizirajo naš kapital in tako pomagajo rešiti narod!

Pozor starši!

Dijaški dom v Ljubljani!

s šolskim letom 1907/8.

Podatki pod naslovom „Konvikt“ postarjane v Ljubljani.

Razumne žene

zahtevajo knjigo „Die Störungen der Periode“, spisal dr. med. Lewis. Vposlati je K 1-20, prospekt zastoj. Z. Piervas, Kalk 245 b. Köln a. Rh.

Priložnostnega nakupa

kakor je ta, ne bo nikoli več!

73 komadov za 3 gld.!

Sledeča garnitura za gospode št. 43, obstoječa iz 73 kom., vsi praktični in koristni predmeti, stane samo **! 3 gld.!** 1 okovana pipa v elegantno cevjo, 3 svilnate kravate, najmodernejše, 3 ovratniki trojni (povedati je debelost vrata), 1 par manšet belih, 1 par manšet barvastih, 6 parov nogavic najfinejše kakovosti v raznih barvah, 1 usnjata denarnica I-a kakovosti, 1 smodkovnik z imit. jantarem, 1 žepni nožič s 3 klinjami, 1 toaletno zrcalo z belgijskim steklom, 1 rožnato milo, 2 kravatna igla s similibriljantom, 1 garnitura gumbov za manšete in srajco iz double-zlata s patent. zaponko, 50 stvari za dopisovanje, potrebnih vsakomur. Teh 73 komadov razpošiljamo za nenavadno nizko ceno **3 gld.**, ker imamo majhne upravne stroške in računamo na vsestransko priporočilo. — Razpošilja se po poštnem povzetju, dovoljeno je zamenjati, zato nobenega rizika! Razpošiljalnica Fr. Steiner, Dunaj II/3. Naš trgovski princip je, svojim naročnikom resno postreči.

Najboljši izmed vseh

obstoječih posnemalnikov za mleko je in ostane neoporečno

originalni Meys-posnemalnik

D. R. Patent

Ta je prvi posnemalnik na Nemškem, pri katerem se uporablja prosto viseči izločilni bobnič, in edini nemški posnemalnik, kateremu je bila prisojena

velika srebrna spominska svetinja nemške kmetijske družbe (za novo orodje 1905)

Mlekarska strokovna razstava v Pragi 1900: Častni diplom. Prvo darilo.

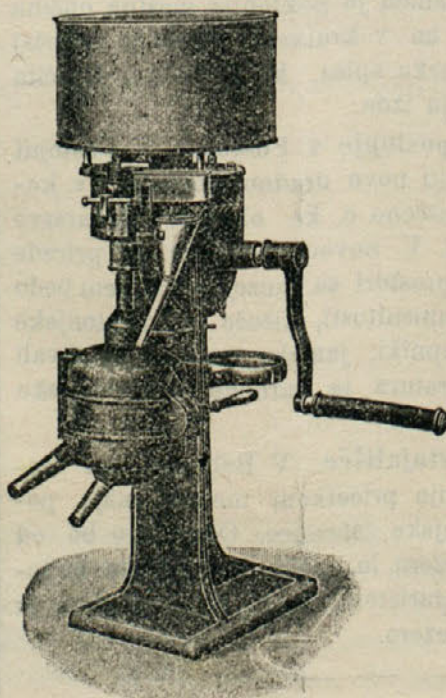
Mednarodna kmetijska razstava v Pragi 1906: Diplom k zlati kolajni kmetijske osrednje družbe za kraljevino Češko.

Prosto viseč, na kroglastih ležiščih tekoč izločilni bobnič, igraje lahek tek, kolesovje je popolnoma pokrito, olja se porabi zelo malo, posnemanje je najnatančnejše, trpežnost največja. — Spričevala o 12- in večletni uporabi.

Edini izdelovatelji:

JOS. MEYS & Co., Hennef|Siey (Nemčija)

Oglasijo naj se le taki prekupei, ki bodo kupili stroje za lasten gotov račun.

Odlikovana
v Parizu s častnim
križcem, diplomu in
zlato medaljo.
Patentirana
v 30 državah.

Streha prihodnosti!
Cementna zarezna strešna opeka
iz portland-cementa in peska

Praktična! Lepa!
Trpežnejša in bolj lahka streha, kakor iz
vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice.

Edini izdelovatelj za Kranjsko:

Janko Traun

izdelovatelj cementnin na Glincah
pri Ljubljani.

Samo 3 krone

stane dobra

električna žepna svetilka

la nadomestna baterija 80 vin.

Razpošilja po povzetju

Henrik Weiss • Dunaj

XIV./3, Sechshausstrasse 5/7.

**Steckenpferd-
Lilijino mlečno milo**

Bergmann-a & Co., Draždane in Dečim ob Labi

je in ostane glasom vsak dan dobajajočih priznalnic
navspejše izmed vseh medicinskih mil zoper
pege, kakor tudi v dosego in ohranitev nežne,
mehke kože in rožne polti. Na prodaj komad po
80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, trgovinah
s parfumerijami in milom in v brivnicah.

Pozornost vzbujajoča novost!

Poceni!

Na vsako
sprehodno
palico se
lahko
natakne

Praktično!

1 komad
samo 3 K,
3 komadi
5 K 50 v.

Dalnogled — 50 kratno povečanje.

Pošilja po povzetju: **Henrik Weiss, Dunaj, XIV./3,**
Sechshausstrasse 5/23. Naročite takoj to Vas bo razveselilo!!

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

**Edino pravi je le
Thierry-jev balzam**

z zeleno znamko z nuno.

12 malih ali 6 dvojnatih steklenic
ali 1 velika posebna steklenica
s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja,
poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.

Razpošilja le proti predplači ali
po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši
splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Stolini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči za-
hvalnih pisem zastoj in franko.

**Slovenci spominjajte se pod-
pornega društva za slovenske
visokošolce v Pragi!**

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvaž-
nejša knjiga o preoblagodarjenju z
otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja
diskretno proti 90 v. v avstr. poštnih
znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296
Lindenstrasse. 50.

Nad 5000 filijalk po vsem svetu

Singer Co. akcijska družba za šivalne stroje

Ljubljana
Sv. Petra cesta 4.

Kranj
Glavni trg 192.

Novo mesto
Veliki trg 88.

Kočevje
Glavni trg 79.

Zaloga olja, živank in posameznih delov • Najboljše je najceneje

Popravila točno in poceni.

Stari stroji se zamenjajo.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti
najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpadanju **KAPILOR št. 2.** Povzročila da
postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prah in vsako kožno bolezen na glavi.
Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznalnic. Stane
poštne prosto na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se
samo od mene pod naslovom

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu št. 68 v Slavoniji.

Rimska cesta 2.

Kišterjeve ulice 5.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

WARBINEK-ovi
piani so neprekosljivi!

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, električni. Prodaja se tudi na obroke. Stare
klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi na posodo. Uglasačenja in poprave se izvr-
šujejo točno in dobro. Solidne cene. Petletna garancija. Prepričajte se osebno.

PFAFF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo.
Šivajo, krpajo in vezejo.
Neprekosljivi za obrtne namene,
šivajo naprej in nazaj.
! Kroglasto ležišče !

Glavni zastopnik
Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje
Mestni trg 9. v gradu. 56

Češko posteljno perje po nizki ceni!

5 kilo: novo naskubljeno K 9.60, boljše
vrste K 12.—, belo puhasto naskubljeno
K 18.— K 24.—, snežnobelo puhasto na-
kubljeno K 30.—, K 36.—. Razpošilja se
franko po povzetju. Zamenja se ali vzame nazaj proti
povrnjeni poštnini.

Benedikt Sachsel, Lobes 369, P. Pizen, Češko

Žene!

Zastajanje krvi itd. ozdravlja

P. Ziervas, Kalk b. Köln (Nemčija) št. 245.

Gospa G. v M. piše: „Vaše sredstvo je hitro po-
magalo.“ — (Prosi se povratne poštnine.)

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki je izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti
najboljše sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je
KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjujejo
prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. — Naroči naj si ga vsaka družina. Imam
mnogo priznalnic in zahvalnic. — Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h,
2 lončka 5 K. — Naročite samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu št. 68 v Slavoniji.

Le „Zvezdna“ eikorija

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Schneider & Verovšek

Trgovina z železnino in stroji
na debelo in na drobno.

Ljubljana, Dunajska cesta 16

priloga se za dobavo železnine vse vrste, zlasti: orodje, stroje in motorje za roko-
delce, okove vse vrste za stavbe in po-
hištvo, traverze, cement itd. Opozarjava na
Hitro in točno postrežbo! Nizke cene!

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin.

Glavna zaloga
Jos. Petričevih zvezkov

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN

Izdovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobri
se
povsod

ZELODČNA TINKTURA

odvajalna
LEKARJA PICCOLI-JA
v LJUBLJANI

pospešuje prebavo in odprtje
telesa. Cenik brezplačno.

Ena stekleničica 20 vinarjev.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovar-
niške družbe
„UNION“
za izdelovanje
najboljših ur
v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Ekspert.
Ceniki zastoj in poštnine prosti.
Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priloga:

Kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom (na
staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.

Kubična računica
(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga
ali hitri računar za trgovce z lesom, po
novi decimalni ali meterski meri. V pla-
tno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priloga: drogve, kemikalije, ustne vode in
zobni prašek; redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, toaletne predmete, fotogra-
fijske aparate in potrebščine, obvezila,
sredstva za desinfekcijo, paste in vosek za
tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli
za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesionirana prodaja strupov.
**Kupuje vsakovrstna zelišča (rože)
semena, korenine, cvetje, lubje itd.**

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priloga

elegantne obleke po meri

iz pristnega angleškega blaga.

Priporočajo svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev
iz tiral. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5
poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.
Turistom priloga pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.

Ustanovljeno leta 1832.

Priznane najboljše Oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo
vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z
jako majhno množino pobarvati veliko površino,
razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža,
laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Najcen. in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhem d. Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodne družstva kakor tudi listke za
vse proge ameriških železnice dobite v LJUBLJANI edino le pri

Edvardu Tavčarju, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brez-
plačno. — Postrežba poštna, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in
Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo,
Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Krup vzbujajoče!

Namesto
18 K
samo
7 K

Krasna remontoir- Gloria- srebrna ura

s 3 močnimi pokrovi, bogato gra-
virana, natančno tekoča, 3 letno
jamstvo, proti povzetju
samo 7 kron

Tovarna za ure: Heinrich Weiss
Dunaj, XIV/3., Sechshauserstr. 5/7.

Velika zaloga zlatih in srebnih žep-
nih ur, stenskih ur, vsakovrstnih
optičnih predmetov. Zlatnine in sre-
brnine. Cene nizke.

Cenovniki zastoj
in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, slamoreznic, čistilnic,
največjo zalogo mlatilnic, gepelnov in
preš za grozdje in sadje, stedičnikov, peči, železnih na-
grobnih križev itd. pri

FR. STUPICA v LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1
in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnatom zamorete kupiti vsak
čas po najnižjih cenah traverze,
železniške šine, cement in vse
druge stavbne potrebščine,
razno orodje, sesalke za vodo,
vino in gnojnice, vseh vrst
tehtnice in uteži in vse druge
v železninsko stroko spadajoče predmete.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke
za gospode, dame in otroke.

Priporočajte
povsod
„Naš List“

Izborna zaloga vsakovrstnih
novih in starih vin v sodih
in steklenicah priloga

ANTON MÜLLER

vinotržec v Domžalah
(Kranjsko).

MALOKRVNE

nervozne
in bolehave osebe kakor tudi
slabotne otroke

Krepča edino le
ZELEZNATO VINO

LEKARNARJA
PICCOLI-JA v LJUBLJANI

I politerska steklenica K 2.